

Adatok: menteni vagy nem menteni?

Ajándék tanulmány a Gyorsítósáv vásárlóinak

Szörnyűbbnél szörnyűbb elrettentő példákat tudnék sorolni adatvesztés témában, de csak kettővel borzoló most a kedélyeket. Az egyik saját, régebbi baklövés, a másik egy kis cég közelmúltban történt esete. Ez utóbbi már csak azért is érdekes, mert első ránézésre egy valóban profi keze volt 3 havi céges adat elvesztésében.

A profik által elkövetett baklövéseket taglaló leckében már említettem a levelező rendszer, az Outlook és a Thunderbird által tárolt levelek mentésének szükségességét.

Természetesen velem esett meg a nagy eset, hogy Windows újratelepítés előtt nem mentettem le a leveleket, és így az összes levelemtől sikerült megszabadulnom, szinte egyetlen gombnyomással. Először még nem is kapcsoltam, hogy mit műveltem, szépen lezajlott a Windows újratelepítem, aztán szerettem volna a fizetős vírusirtóm hozzáférést aktiválni. Na, akkor jöttem rá, hogy óriási hibát vétettem, hiszen nem csak a vírusirtó kulcsát tároltam a levelek között, hanem még rengeteg fontos adatot, levelet, amiknek csak töredékét mentettem el régebben.

Örökre megtanultam, hogy adatot menteni aranyat ér! De nem csak nagyobb akciók előtt kell menteni, hanem rendszeresen, de ne szaladjunk előre!

A másik példaeset már hallomásra is izzasztóan meredek. Más az, ha valaki a saját figyelmetlensége következtében önmagának tesz keresztbe, de megint más az, ha céges adatok élete forog kockán, még ha csak egy kicsi, mindössze 6 számítógéppel rendelkező cégről van szó.

A nyár egyik hatalmas vihara idején (volt belőlük pár, ha emlékszel), villámcsapás érte az egyik központi gépet egy kis cégnél (illetve gyaníthatóan villámcsapás). Vihar és hirtelen áramszünet után, ha nem indul el egy gép, gyanakodni kell arra, hogy olyan mértékben megsérülhetett a merevlemez, hogy végleges adatvesztéstől kell tartani. Ekkor lépnek a képbe a kimondottan sérült merevlemezeiről adatmentést végző cégek. Igen ám, de valami oknál fogva a rendszergazdának eszébe sem jutott ez az eshetőség, egy laza csuklómozdulattal leformázta a meghajtót (winchestert).

Ha az eddigi leckéknél figyeltél, akkor most tudnod kell, hogy a merevlemez összes adata odalett a formázással. A rendszergazda szépen újratelepítette a Windows-t és akkor jutott eszébe, hogy hopp! És az adatokkal mi van?

De most jön az igazán izgalmas kérdés: mikor volt utoljára adatmentés a gépről? (Cégeknél javasolt egy központi, szerver gépet üzemeltetni, amire rá van csatlakozva az összes gép, és minden egyes karakter elmentése a szerverre kerül. Tehát nem a gépek saját meghajtójára, hanem a hálózaton keresztül a szerverre. Másik megoldás még a szoftveres adatmentés, ilyenkor nem szerverre, hanem egy külső winchesterre mentik az adatokat rendszeresen. Ez olcsóbb, viszont megint csak nagyon körültekintően kell eljárni, ráadásul túl nagy arányban van jelen az emberi tényező a folyamatban.)

Nos, ennél a cégnél volt ugyan szerver, de elkövették a legnagyobb hibát, amit csak el lehet: nem a szerverre mentett a gép használója, hanem a gép saját merevlemezére.

Sajnos nem volt megoldva szoftveresen a tükrözés, a felhasználón múlt minden. A kérdés, hogy mióta mentett folyamatosan a merevlemezre a szerver helyett? Hááát, bizony, több mint 3 hónapja!

Azt ne firtassuk, hogy ki itt a hibás, mert egy cégnél mindig a nagyfőnök a felelős mindenért, az meg már más kérdés, hogyan osztja "vissza a lapokat". Nagy katasztrófáknál amúgy sem egy dolog a döntő, hanem több hiba együttállása.

Ami biztosan hiba volt, hogy a rendszergazda abban a tudatban volt, hogy a gép felhasználója mindent rendszeresen a szerverre mentett, ezért magán a számítógépen fizikailag lényegében csak az operációs rendszer és néhány program van, tehát adat nincs, mehet az újratelepítés! (Soha nem szabad emberekre bízni nagy százalékban ilyesmit.)

A legnagyobb hibát a gép állandó felhasználója vétette, ezzel szemben a rendszergazdát rúgták ki. (Péter, kedvenc szoftverfejlesztőm, ez után a lecke után jelezte /mert persze erre a tanfolyamra informatikusok és egyéb, számítástechnikában jártas nagyagyúk is feliratkoztak szép számmal/, hogy szerinte csakis a rendszergazda volt a hibás, mert az ő feladata lett volna szoftveresen beállítani az adatmentést. Péterről és a szoftvekről hallasz még a tanfolyam vége felé! A felelősökről meg annyit, hogy véleményem szerint kirugdosni nagyon könnyű, de a történettel csak az a baj, hogy nem hoztak radikális döntéseket az adatmentési folyamatokról, szabályzatról, nem oktatták a dolgozókat, stb. Megoldották a kirúgással, aztán hozzánk fordultak, hogy vállaljuk el a rendszergazdai feladatokat. Szerinted elvállaltuk? - Megoldás: nem.)

Ha Te egy cégnél dolgozol, és ott használsz számítógépet is, mától, de legalább holnaptól kezdve mindent a szerverre ments! Ha nem tudod pontosan, hogy hova és hogyan kell, akkor kérdezd meg a főnöködet, vagy az IT szakembert! Hidd el, még mindig sokkal jobb, ha holnaptól jól csinálod, és biztosan jól csinálod, minthogy nem foglalkozol vele! Ha gond lesz, vagy Téged, vagy a rendszergazdát veszik elő. Egyiket sem kívánom! (Ez után a lecke után rengeteg visszajelzést kaptam olyanoktól, akik munkahelyükön is számítógéppel dolgoznak, és ez után a lecke után sokkal nagyobb biztonságban érezték magukat, merthogy addig soha, semmiféle instrukciót nem kaptak a munkahelyi rendszergazdától, vagy vezetőtől. Komolyan mondom, néha nem értem, mi tart működésben bizonyos cégeket... Az információáramlás biztos, hogy NEM.)

De most nem a munkahelyekről van szó, lássuk mi a helyzet egy otthoni számítógépnél.

Két véglet létezik: az egyik véglet az a felhasználó, aki semmivel sem törődve, mindent a Dokumentumok mappába ment, aztán mikor betámad egy vírus és zárolja a mappát, akkor jön a vakarózás. (Istenem, mennyi ilyet láttam már! És még mennyit fogok! Ugye nem a Te géped lesz a következő?)

A másik véglet az otthoni felhasználók közt az, aki nap, mint nap cd-re írja az aktuális mentéseket.

Természetesen a kettő közötti arany középutat kell megtalálni.

Vegyük az én példámat: a gépemén céges adatok (nap, mint nap gyűlnek az újabbnál

újabbak); a honlappal kapcsolatos dokumentumok, programok; bloggal kapcsolatos dokumentumok, személyes dolgok (levelek, fényképek, videók) és rengeteg hasznos és haszontalan dolog gyűlik-gyűlik-gyűlik.

Első körben azt teszem, hogy minden fontos adatomat duplázva tárolom. Nem mondom, kell egy kis odafigyelés, hogy minden fájl ugyanazzal a tartalommal szerepeljen mindkét helyen, de egy kis önuralommal kivitelezhető.

Természetesen csak a nagyon fontos, pótolhatatlan adatokat duplázom, de egyébként MINDEN friss adatot hetente kiírok cd-re (vagy dvd-re, attól függ, mire fér rá.) Méghozzá úgy, hogy az adatmentés előtt végigfuttatok egy víruskeresést is, hogy nehogy fertőzött fájlokat tároljak.

Havonta egyszer pedig MINDEN adatot, amit a gépemem tárolok, (nem csak az egy hét alatt keletkezett adatokat, hanem mindent) kiírok dvd-re. Így nagyon sok adat több dvd-n is szerepel, de azt gondolom, hogy havonta egyszer egy-két dvd lemez ára igazán nem egy nagy áldozat!

Nem csak vírusoktól kell félni az adatvesztés kapcsán, hanem itt vannak a pakliban az elemi károk (tűz, víz, villám), vagy a fölötted lakó figyelmetlensége (nyitva hagyja a vízcsapot), vagy ne adja isten, ellopják a komplett számítógépet adatostul, mindenestül! (Ismerősöm céges laptopját lovasították meg néhány hónapja, 500ezer forintja bánta, meg egy polgári per, mert céges adatok is voltak rajta és ez miatt még ki is rúgták ráadásul.)

Tehát, ha az a kérdés, hogy egy otthoni felhasználónak kell-e adatot mentenie, akkor a válaszom: mindenképpen!

Ha csak egyetlen kép is eltűnne a kisfiam születése óta elkészült többtízezer fotó közül, nekem megszakadna a szívem! Ugye Neked is vannak olyan dédelgetett adataid, amik hozzánőttek a szívedhez?

Tévhit: adatot csak akkor kell menteni, ha már jó sok van.

Tévedés! Adatot rendszeresen kell menteni, és főleg a fontosság számít, nem a mennyiség!

Viszont, mielőtt nagyon örülni kezdenénk, hogy ilyen jól megegyeztünk az adatmentés szükségességét illetően, van ám egy kis probléma: a dvd és cd lemezek nem örök életűek!

Sőt, egy árvíznél, vagy költözésnél lehet, hogy előbb sérül meg a mentett adat, mint mondjuk a gépen tárolt.

3 szabályt kell megjegyezni:

1. Legalább hetente egyszer a friss adatok mentése.
2. Havonta egyszer MINDEN adatunk mentése.
3. Félévente adat visszaállítás megkísérlése. (Ha havonta mentesz minden adatot, akkor nem kell félni, ha egy 6 hónapos lemezről nem olvasható be semmi, mert ott van

még minimum 5 havi adatmentés a tarsolyodban!)

Bónusz tipp: Minden második teljes adatmentést tartalmazó lemezt tárolj valahol máshol! (Másik lakásban, rokonnál például.) Ha nálad valamilyen elemi kár következne be, amit nem kívánok, a máshol tárolt adatok biztonságban vannak!
Így mentenek és tárolnak adatot a profik!

Házi feladat: válj profivá (ebben a témában legalábbis) egy nap alatt! Holnapra mentsd ki az összes adatodat dvd-re, cd-re és ezt tedd meg következetesen és rendszeresen havonta, hetente!

Vidi Rita

www.viruskommando.hu

Ui.: Mostanság a legolcsóbb és időkihasználást tekintve a legegyszerűbb megoldás az úgynevezett külső rack-ben tárolt, nagy méretű merevlemezre mentés. Egy 500 GB-os merevlemez kb. 17ezer forint, a külső, mobil-rack pedig kb. 8ezer forint. Ez most a legkedveltebb, legkényelmesebb megoldás, USB csatlakozóval működik, csak az adatmentés idejére van a géphez kapcsolva, utána biztonságos helyen van tárolva az adat, külön a géptől. Így sem elemi csapás, sem vírusok nem fenyegetik az adatokat. Jóval kényelmesebb, mint cd-ket írogatni, de természetesen ez azoknak javasolt, akik rendszeresen, rengeteg adatot töltenek le.